

Déli Hírlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

**A Romániai
Magyar Népközösség lapja**

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1933)
Dr. VÁRNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Az édesanya

Az édes anya a teremtésben az élet forrása, a rügyből virágot fakasztó szeretet tüzenek örök hordozója és élesztője. Multjában az őszanya ösztönös lelkiületével, jelenében a kor érényivel és hibáival, jövőjében nemzedékek létét formáló titokzatos erővel és sejtelmekkel, színezi és gazdagítja a népi lelkiületet, irányítja és befolyásolja nem egyszer népek történelmének alakulását. Az isteni nagyság, a teremtő alkotás ismeretlen titkai sugározzák állandóan szívének nagy melegét, az édes anyai szeretetet, millió és millió gyermek lelkébe. Ott van az ő lelke a gyermekben, a családban, a fajban, ott rejtőzik népek dalaiban, apró örömeiben és bánatában. A népi lelkiület évszázadok folyamán kialakult formájának adott színt és hangulatot az édes anya öröme és bánata, s nem egyszer fajok és nemzetek élete alakult aképpen, hogy mennyire volt fontos az édes anya szerepe azoknak életében.

A társadalom, valamint a nép életében a család fontosságát és értékét az édes anya hivatása szabja meg. A család értéke nem a szülőknek törvényszerű együttélésében áll, hanem az édes anyai hivatás tökéletes és hiánytalan betöltésében nyer kifejezést. Amikor az édes anyával kapcsolatban a családról beszélünk, önkéntelenül azokra a gyermekekre is gondolunk, akikre az édes anya szeretete és gondja felgyel. Valahogyan ösztönyszerien a hajdani családokra való emlékezés befolyásaképpen, nem egy vagy két gyermekre gondolunk, amikor a családról beszélünk, hanem egy sereg kacagó gyermeket képzelünk szemünk elé.

A családnak igazi értelemét tehát az édes anya életani és társadalmi hivatása ad. Ez a hivatás pedig nem más, mint a természet törvényeinek a Gondviselés akarata szerinti gyakorlása és tiszteletben tartása. Az igazi édesanyai szív nélkül elárulva a család és zsenyévé válik mint a kert virág, amely megfosztva a Nap melegétől, árnyékban él s héptelen rügyet fakasztani. Egy faj és egy nép életének formálásában, jövőjének kialakulásában csak az olyan család bír értékkel, amelyben az édes anya a teremtés parancsaival, az Isten akaratával nem szegül szemben, különböző ürügyek címén. A gyermekéldás nemcsak a családra, hanem arra a népre is áldást jelent, amelyhez a család tartozik. A családi élet tisztasága és egészsége elsősorban az édes anya egészséges gondolkodásától és valláserkölcsei magatartásától függ. Itt szólnak bele a családi élet fejlődésébe és az édesanyai lelkiület formálódásába a kor gazdasági és társadalmi tényezői, a különböző divatok és világnézetek. Altalában a társadalom morális közszellemének nivója a tömegek általános szociális helyzetével van párhuzamban. Az annyiszor hangoztatott felvilágosodottság ebben a kérdésben nem egyéb, mint egy túlcivilizált világpolgári felfogás, tele szabadsággal és az erkölcsi életcélok megtagadásával. Sajnos ezeken a bajokon a valláserkölcsei felfogás tekintélye sem tud segíteni. A modern korszak sajátos nökultusza a nő életét nem az édes anya szerepében látja, hanem a bárók és szalonok hangulatában, az irdák levegőjében összerombolja a nőben az édes anyát. Ennek a korszakellennek annál erősebb és méltóbb a hatása, minél feljebb megyünk a társadalmi osztályok létráján. Különösen a középosztályban, a vezető értelmiségi rétegekben színtelenedett el a nő igazi édesanyai arcúlat. Pedig a gyermekeit nevelő és kisdéideit dajkáló édesanya ott kell legyen a városok palotáiban épp úgy, mint a kicsi falusi kunyhókban. A gyermekeseregtől éppen olyan hangos kellene legyen a városok utcája mint a falvak és vidékek környéke. Az igazi nő lelkének tisztaságával, testének egészségével ösztönösen vállalja az édesanyai hivatást s illeszkedik be abba a rendbe, abba az életközösségbe, családba, amelyet a Gondviselés rendelt el számára, s ringasson bár fából készült bölcsőt, vagy toljon maga előtt díszes gyermekkosztit, az édes anya nemzedéket formáló feladatát teljesíti egyaránt.

Korunknak ugyálszik megújulásra készülő s nj gazdasági és társadalmi rendet előkészítő világa bizonyára az édesanya szerepét is kellő fontossággal látja meg a népnek az életében, bizonyosan meg

fogja teremteni mindazokat a gazdasági és társadalmi feltételeket, amelyek a nő édesanyai hivatásának betöltésében nem akadályozni fogják, hanem elősegítik, amelyek a tudományosan megalapozott fajbiológiai és életani felfogásnak nemcsak valláserkölcsei, hanem nemzeterkölcsei tekintélyt is fognak kölcsönözni. Majd amikor a társadalmi és orvos-tudományok sikerül a köztudatba átvinni az élet-tani törvények betartásának fontosságát, azok megszégéből eredő káros hatásait, nemcsak az egyén szervezefére, hanem az egész közösségre, akkor a valláserkölcsei felfogás érvényesítése is könnyebbé válik, mert a család, gyermek és növédelem nemzeti feladatot fog majd jelenteni. Amikor a társadalmi

közélet vezetői és irányítói saját példájukkal igazolnak majd egy helyesebb és tisztultabb életszemléletet, akkor könnyebb lesz a házasság legfontosabb életcéljának megértését ismét a többgyermekes család alapításában látni és egy erkölcsi világnézet elfogadását kötelezővé tenni mindkét nembeli ifjúság számára. A tervszerű szociális és egészségügyi rendelkezések egy csapásra megoldják majd az egyke problémáját úgy a falun, mint a városban, ha az édesanya eszményét tisztelet és megbecsülés veszi körül s a gyermekkultusz népszerűsítése nemcsak divat, hanem törvényes rendelkezésekkel irányított nemzeti feladat lesz.

Dr. PAPP BÉLA (Brasov)

A szövetséges csapatok hadereje lehengereli a vörös páncélosokat

Szomolenzk körül döntő ütközetet nyertek a németek Petrograd népe lázong: A GPU hajtóvadászatra uszítja a bolsevistákat az elégedetlenkedő lakosok ellen

Odessza kikötőberendezéseit súlyos bombatalálatok érték

Stockholmból jelenti a Rador: Az NTI tudósítója közli, hogy a petrogradi rádióhíradó hétfőn felhívást intézett a lakossághoz, hogy kiméletlenül üldözze a „cárista rablókat” akiknek eddig sikerült leplezni igazi szándékukat, de most nyíltan megmutálták volna érzelmeiket. A rádióhíradó hozzáfűzte, hogy

Petrogradban több lázadási kísérlet is történt.

Stockholmból jelenti a Rador azt is, hogy a szovjet tüzoltók parancsnokait szabotázselekményekkel vádolják, amelyeket a német repülők Moszkva elleni támadásai alkalmával követtek volna el. A Pravda című újság azt írja, hogy újabb letartóztatások is lesznek.

A román csapatok a Dnyeszter torkolatánál

Berlinből jelenti a Rador: A német véderő főparancsnoksága közli, hogy a román csapatok elértek a Dnyeszter torkolatának vidékére és ezáltal egész Bessarabiát teljesen megszüntették az ellenségétől. Ukrajnában a hadműveletek szünet nélkül folynak. Szomolenzk-nél a Sztalin vonal áttörése következtében elkülönített egyes ellenséges csapatokat teljesen megsemmisítették. A Szomolenzktól keletre bekerített ellenséges erők utolsó töredékének megsemmisítése rövidesen szintén befejeződik. Néhány nap múlva már közhírhetik a hadifoglyok óriási számát és a megsemmisítő esata során zsákmányolt hadianyag hatalmas mennyiségét. Az Esztország megtisztításával megbízott egységek a Pejpusz-tóttól nyugatra szintén bekerítették ellenséges egységeket, amelyeket rövid időn belül szétzuznak.

Jelentős német repülőrajok kedde virradó éjszaka újabb eredményesen bombázták Moszkva erődtéseit, üzemait, raktárait és közlekedési utvonalaikat.

A Nagybritánia ellen folyó harc során

A szovjet haderő sorsa már megpecsételődött

Berlinből jelenti a Rador: A keleti hadjárat döntő szakaszához érkezett. A német véderő főhadiszállása szokás szerint az egyes körzetekben lebonyolított hadműveletek végén eléri a fronthezét, mindazonáltal az utóbbi napok rendkívüli hadisíkerai az egész nagy arcvonalon, belezámtva északon a finn haderő egyre újabb területi nyereségeit is, világosan mutatják, hogy

elérkezett az a pillanat, amikor vég-

a német repülők a Sztaland szigetektől északra nyugatra elsüllyesztettek egy ezer tonnás kereskedelmi hajót, míg Anglia délkeleti partvidéke közelében bombatalálattal súlyosan meg rongáltak egy másik nagy szállító hajót. A német repülők ezenkívül a délkeleti és északkeleti kikötőket bombázták sikeresen. Egy német űrhajó lőtt egy angol repülőgépet. Az ellenséges repülők sem éjszaka, sem nappal nem hatoltak német terület fölé.

BOMBATÁMADÁS ODESSZA ELLEN

Berlinből jelenti a Rador: Hétfőn éjjel a német harcrepülők több ízben intéztek bomba támadásokat Odessza kikötője ellen. A kikötő berendezéseket sok találat érte és nagy tüzek keletkeztek.

FINN LÉGI SIKEREK

Helsinki-ből jelenti az NTI: Hivatalosan közlik, hogy a finn légierő és légvédelem vasárnap estig összesen 191 szovjet repülőgépet lőtt le. Ebben nem foglaltatik benne a földön elpusztított ellenséges gépek száma, mert azok mennyiségét pontosan nem lehetett megállapítani.

légesen megpecsételődik a bolsevista haderő sorsa.

A terepnehézségek és a már elfoglalt területek nagy terjedelme ellenére a szövetséges csapatok előrenyomulása az egész arcvonalon lankadatlanul tart. A Moszkva előtti utolsó ellenállási vonalon elhelyezkedett szovjet gyalogságot a német gépesített csapatok céltudatosan bekerítették, a szovjet főváros katonai pontjait, valamint a bolsevista front utánpótl-

lasi központjait szakadatlanul rendkívül erőteljesen bombázzák.

A Dienst aus Deutschland ezzel kapcsolatosan a következőképpen látja a helyzetet: Német katonai körökben az a benyomás alakult ki, hogy a keleti nagy döntő ütközetek tetőpontján már túlhaladtak s anélkül, hogy a harc utolsó mozzanatát előre megjelölték, már megállapítható, mennyire elvesztette a Szovjet ama lehetőségét, hogy megállítsa a német hadsereget kitűzött céljai elérésében.

Mértékadó német helyen rámutatnak arra, hogy minden hadjáratban elérkezik az a pillanat, amikor a döntés holtbiztosan bekövetkezik.

Az összeomlás félreismerhetetlen jelei

Berlinből jelentik, hogy a német csapatok által a keleti fronton elért nagy helyi sikereket Berlinben mint a szovjethadsereg közeledő összeomlásának jeleire nem magyarázható jeleket értékelik. A tényekkel kapcsolatban a következőkre utalnak. A déli frontszakaszon

az egyik német hadosztály Besszarábia déli részéből előretörve július 27-én a Sztalin-vonal huszonegy erődítését foglalta el.

Ezek között egy nagy erőd is van. Egy német hadosztály július 26-án megsemmisített egy szovjet páncélos egységet és harminc szovjet páncéloskocsit semmisített meg.

Kiev övezetében egy német hadosztály a magyar csapatok gyors osztagaival karöltve kilencvenhárom ellenséges páncéloskocsit semmisített meg.

A középső frontszakaszon a Szmolenszk körzetében körülkerített szovjet csapatok július 26. és 27-én az áttörési kísérleteknél rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek. Mohilevnél a szovjet hadifoglyok száma harmincötezerre növekedett. Ezenkívül kétszázötven ágyút és hétszázötven gépfegyvert zsákmányoltak a német

kezek. A döntés most már elkerülhetetlen. Példa erre a nyugati hadjárat, ahol hasonló körülmények között omlott össze az ellenséges ellenállás.

Az a tény, hogy a szovjet arcvonal már több helyen megszakadt s a sorozatos súlyos hadianyagvesztéseket súlyos helyzetbe hozta a bolsevistákat, valamint az, hogy az ellenséges arcvonal teljesen felbomlott s a végleges összeomlást késleltetni igyekvő törekvések is meghiúsulnak, mind arra mutat, hogy a háború keleten már túljutott a fordulóponton s a közeljövő már igazolja a rendkívül erőteljes bolsevista ellenes offenzíva áttört sikereinek értékét.

csapatok.

Wjaszmatól keletre az egyik német páncélos hadosztály megsemmisített egy szovjet hadosztályt.

Egy másik német hadosztály ugyanabban a körzetben huszonhárom szovjet páncéloskocsit semmisített meg. Nyolc szovjet üteg, amely a páncélosok áttörési kísérletét támogatta, szintén megsemmisült.

Jellemzőnek mondják Berlinben azt a szovjet kijelentést, hogy az elvesztett területeknek nincsen jelentőségük. Ezzel akarják enyhíteni a súlyos veszteséget, pedig a szovjet ipar tízenhat százaléka Petrográdban, harmincegy százalék Moszkvában és harminchárom százalékka Ukrajnában van.

A BRIT KÖVETSÉG TÁVOZIK HELSINKIBŐL

Helsinki-ből jelenti a Havas-OFI ügynökség: Hivatalos finn forrásból közlik, hogy a brit követség hamarosan távozik Finnországból. Hír szerint a finn kormány kezdeményezte ezt a lépést. (Rador)

Mussolini:

„Az olasz nép győzni fog!”

Mantuából jelenti a Rador: Mussolini olasz miniszterelnök kedden délelőtt különvonaton Mantuába érkezett, ahol szemlélet tartott a keleti arcvonalra induló olasz csapatok felett. A szemle után a Duce beszédet intézett a katonákhoz, amelyben a többi között a következőket mondotta:

Fekete ingesek! A mai napot, amikor köztek vagytok, jó jelnek tekintem. Tartományotok harcias lelkiülete lelkesedéssel és hittel fogadott. Aki a csodálatos olasz nép közé megy, tökéletes bizonyosságot szerez arra vonatkozóan, hogy a matematika győz. Hat év óta az olasz nép életrealóságát és áldozatkészségét mutatta. Állítom, hogyha az olasz nép velem van, én az olasz néppel vagyok és amint eddig is, ezután sem számí-

tom magamat az olasz nép urának, hanem szolgálójának.

A londoni és washingtoni teli pénzszekrények, amelyek a népek évszázados kihasználása révén teltek meg, nem elegednek. Azt szeretném, ha szívetek verését meghallanák az óceánon túli bankárok, mert akkor meggyőződhetnek, hogy az olasz nép győzni fog.

Lényegtelen, meddig kell harcolnunk, a fontos, hogy győzni fogunk. A győzelem a miénk!

A Duce beszédét az óriási közönség szünni nem akaró éljenzése követte. Mussolini ezután kihallgatáson fogadta a mantuai fasiszta hatóságokat, majd délután két órákor különvonaton elhagyta a várost.

Megkezdődött a japánok partraszállása Francia-Indokínában

Sanghaiből jelenti a Rador: Hivatalos közlés szerint a Camranh öböl felől északra kedden megkezdődött a japán csapatok partraszállása. A hivatalos közlemény arról is beszámol, hogy a japán légierő számára nyolc repülőteret, köztük a saigonit, bocsátottak reu-

delkezésére. Saigóban megkezdődtek az előkészületek a japán katonák elszállásolására. A francia kereskedelmi kamara épületében a japán főhadiszállást rendezik be. A saigoni szállodák megteltek japán tisztekkel, akik az imúlt hét vége óta érkeztek oda.

Japán a „yen-blokkban” tömöríti az új ázsiai rend mellett állástfoglaló államokat

Tokióból jelenti a Rador: Tekintettel arra, hogy Anglia és az Egyesült Államok mintánál Kanada is befagyasztotta a japán követéseket, a japán pénzügyminiszter közlése szerint Japán is zárta az összes kanadai javakat.

Sanghaiből úgy értesül a Rador iroda, hogy Hollandia indiai kormányzója egyoldalúan megsemmisítette a Japánnal kötött petróleumszállítási egyezményt.

Az NTI jelenti Tokióból, hogy a japán kormány Hongkongot is belevette azon államok sorába, melyek javait zárta. Hollandia követeléseinek befolyására vonatkozó-

zólág is megtörténtek az intézkedések.

Mértékadó japán helyen hivatalosan kijelentették, hogy Japán felszámolja kereskedelmi kapcsolatait Angliával és az Egyesült Államokkal s ezzel szemben kimélyíti majd kereskedelmi viszonyát a „yen-blokkhoz” tartozó államokkal, valamint azokkal az országokkal, amelyek a távolkeleti gazdasági életét elvével egyetértenek.

AZ AMERIKAI ZÁRLAT NEM VONATKOZIK A JAPÁN HAJÓKRA

Washingtonból jelenti a Rador: Sumner Welles helyettes amerikai külügyi államtitkár

közölte Nomura tengernagy japán nagykövetel, hogy

Rooseveltnöknek a japán követeléseket befagyasztó rendelete nem vonatkozik a japán hajókra. Azok a japán hajók, amelyek amerikai kikötőkbe futnak be, azt az eddigi feltételek mellett el is hagyhatják.

Ezidőszent negyven japán hajó tartózkodik amerikai vizek közelében, köztük a 17 ezer tonnás Tatu Maru is, melynek fedélzetén több amerikai állampolgár van s érkezését most várják.

Az Associated Press tudni véli, hogy e nyilatkozat alapján a szóbanforgó japán hajók utjuk folytatásához szükséges üzemanyag felvétele céljából felkeresik majd az amerikai kikötőket.

A FRANCIA—JAPÁN MEGEGYEZÉS ÉLETBE LÉPETT

Vichyből jelenti a Rador: A Havas-OFI ügynökség közli, hogy a francia—japán jegyzőkönyvet kedden délelőtt tízenegy órákor Vichy ben aláírták, Francia részről Darlan tengernagy, japán részről pedig a japán nagykövet írta alá. Az aláírásnál jelen volt Platon tengernagy gyarmattügyi államtitkár is.

1. Mindkét kormány kötelezi magát a katonai szempontból való együttműködésre, hogy Francia Indokínát közösen megvédjék.

2. Az együttműködéssel kapcsolatosan szükségesnek mutatkozó intézkedések külön egyezmény tárgyát képezik.

3. A fenti intézkedések mindaddig érvényben maradnak, míg azt a körülmények megkövetelik.

Az egyezmény már életbe is lépett. A jegyzőkönyvet francia és japán nyelven készítették el.

MINISZTERTANÁCS TOKIÓBAN

Tokióból jelenti az NTI: Konoye herceg elnökletével minisztertanácsot tartott a japán kormány, melyen az angol és amerikai zárlat kihatásaival foglalkoztak. Ogura pénzügyminiszter és Sakonji altengernagy a japán ellenrendszabályokat ismertették, míg Toyoda külügyminiszter az angol-amerikai intézkedések diplomáciai vonatkozásairól számolt be a kormánynak. (Rador)

AMERIKAI USZITAS

Newyorkból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a Fight for Freedom bizottság titkárta kérte az Egyesült Államok kormányát, adjon parancsot a haditengerészletnek a japán hajók elsüllyesztésére, hogy ezáltal szabadabb váljék a tengeri forgalom a Csendes-óceánon.

Egy német páncéltörő ágyú személyzete huszonegy szovjet tankot semmisített meg

Berlinből jelenti a Rador: Szmolenszktől keletre a páncélosok küzdelme során egy német tankelleni ágyú személyzete egymagában 21 szovjet tankot semmisített meg. Amikor a szovjet tankok megjelentek, a német ágyú már ezer méter távolságról a lövedékek záporával árasztotta el az ellenséges harci kocsikat. A páncélos óriások megtorpanak s a következő pillanatban magas füstfelhő csapott ki belőlük. A domboldalon ekkor — széles körzetben — újabb szovjet páncélosok jelentek meg s a mezőség felé igyekeztek. A német ágyúkezelő oly hidegvérrel, mintha csak mezei gyakorlatokról lenne szó, egymután céjbavette az ellenséges páncélosokat és pontos találati következtében egymásután pusztultak el azok, úgy, hogy

rövidesen 18 szovjet páncélos roncsai füstölögtek a német állások előtt.

Ekkor három legnagyobb méretű bolsevista páncélos tűnt fel a dombtetőn s megkísérelte tűz alá venni és fedezni a terepet. A német tüzezek ugyanazzal a hidegvérrel és biztonsággal céjbavették és eltalálták ezeket is, a lövedékek áttörték az erős páncélzatot.

.. a gépekbeli füst és lángesőva csapott ki, annak jeléül, hogy felrobbant a benzintartály.

Félig megégett arccal ekkor egy szovjet katonára kiugrott az egyik páncéloscsiből s felemelt kézzel a német tüzezek felé rohant, akiknek megadta magát. Kihallgatásakor elmondotta tolmácsának, hogy

a legutóljára megsemmisült tankban a páncélos egység parancsnoka, Juljevics szovjet ezredes is életet vesztette.

Halálra ítélték és kivégezték Iorga Nicolae és Madgearu Virgil professzorok gyilkosait

Bucurestiből jelenti a Rador: A fővárosi katonai parancsnokságának hadbírósgája a 45-941 számú ítélettel

halálra ítélte azokat, akik 1940 novemberében a jilvai katonai fogházban és a fővárosi rendőrprefektúra fogdáijában történt gyilkosságokat előkészítették, ezenkívül Iorga Nicolae és Madgearu Virgil tanárokat meggyilkolták.

A vádlottak közül a legtöbben előkészítői és résztvevői voltak az 1941 januári rendezavarásnak is. A következő vádlottakat jelenlétükben ítélték halálra: Zavoianu Stefan, Cretu Gheorghe, Mareu Octavian, Savu Constantin, Dumitru Anghel, akit Dumitru Lixandrunak is neveztek, Anghel Oprea és Tanasescu Ioan. Távollétükben ítélték halálra a következőket:

Boeriu Traian, Tucanu Ioan, Dacu Teodor, Iacobuta Stefan, Groza Dumitru, Opris Romulus, Grimalschi Pavel, Popescu Ilarion, Ibrimescu Ioan, Dadulescu Ilie, Sauciac Vanchele, Stanciel Stelian, Badulescu Gheorghe, Dumitrescu Constantin, akit Dimitrescunak is neveznek.

Az ítéletet július 28-án végrehajtották. A Rador bucarestii jelentése szerint a fővárosi hadbírósga a 407-941 számú ítélettel Gheorghiu Vasile és Negrea Aurel, a CAM tisztviselőit is halálra ítélte. Az első legionista szekciófőnök volt, míg a másik elítélt a helyettese. Mindketten négy revolvert és hozzávaló löszert rejtettek és felajánlották, hogy végre hajtanak egy áldozatkészséget igénylő fontos missziót.

Ezt az ítéletet is július 28-án hajtották végre.

Háromszázezer leit csalt ki hiszékeny ügyfeleitől egy „tündérlátó — asszony”

Az aradi törvényszék augusztus elsején hirdeti ki ítéletét Veleceleanu Mária ségái asszony bünterében, aki azért került a bíróság elé, mert egész sereg hiszékeny embert csapott be. Az asszony az egyik nap megjelent Popoviciu Maria ségái lakosnő házában, elmondotta, hogy jóban van a tündérek királynőjével és hatalma van a jó szellemek idézésére.

Ezek segítségével meg tudja mutatni a ház alatt rejtőzött kincseket és egy csapásra gazdaggá teheti azokat, akik hisznek az ő képességeiben.

Kijelentette azonban, hogy a földalatti kincseket csak nagyobb összeg ellenében mutatja meg. Az első áldozat Popoviciu Maria volt, de sorra következtek még mások is. Ilyenformán — hír szerint — több mint háromszázezer leit

harácsolts össze a hiszékeny emberektől, akik azonban hiába várták a megígért kincset.

Amikor rájöttek, hogy Veleceleanu Mária becsapta őket, feljelentést tettek ellene.

Vele együtt még másik három vádlott is a bíróság elé került, akik segítettek neki az emberek hitében és ezért a kapott pénzből osztottak vele. A tárgyaláson az asszony újból azt állította, hogy parancsolni tud a jó szellemeknek és ki tudja űzni a házakból a rossz szellemeket és ezért pénzt is elfogadott, mert másképpen nem sikerül a varázslat.

Kiderült az is, hogy még másoktól is kapott ilyen célokra pénzt, de azok szégyenükben nem tettek feljelentést ellentük.

Német vasutasok Franciaországban

A megszállott francia területek forgalmának újjászervezése

A megszállott francia területeken munkába állított német emberek között elsősorban a német birodalmi vasutasokat kell megemlíteni. Arról a csendben lefolyt munkáról, amelyet ez a fegyvertelen hadsereg vitt végbe, csak nagyon keveset beszélnek. Szolgálatukat mindenki természetesen veszi.

Mindenki megszokta már, hogy ezeknél az embereknél minden pontosan működik, függetlenül attól, hogy milyen körülmények között kell sokszor igen nehéz munkájukat végeztetniük.

A tudás, munkateljesítmény és szervezet tekintetében az egész világon párhuzamos ritkító birodalmi vasutak a francia megszállott területek vasuti forgalmának helyreállításai munkálatainál olyan nehézségeket küzdöttek le, amelyek mellett szó nélkül elemenni nem lehet.

A múlt év júniusának közepén, amikor a véres harcok még javában folytak, a birodalmi vasut rendkívüli megbízatással utnak indított csapatai már a megszállott területeken voltak. Az expedíció hatalmas autobuszainak első állomása Brüsszel volt. Itt kezdődött a nagy munka. A teljesen megbénult Franciaország felé irányuló forgalmat a lehető legrövidebb idő alatt helyre kellett állítani. A feladat nem volt könnyű. Bárhová is mentek a vasutasok, mindenütt ugyanaz a kép fogadta őket. Romokban heverő állomások, felrobbantott hidak. A jelzőberendezéseket, váltókat, valamint a váltóházak és állomások közötti telefonvonalakat, vagy teljesen szétrombolt, vagy pedig súlyosan megrongált állapotban találták. A legrövidebb idő alatt el kellett a romokat takarítani, ki kellett a berendezéseket javítani és fel kellett a tlegszerűségeket építeni. Éjjel-nappal folyt a munka. Néha a legkezdetlegesebb eszközökkel. Nemsokára azonban meglett az eredmény, ismét elindultak az első vonatok.

Egy része a vasutasoknak Belgiumban maradt, a többieknek azonban a lehető leggyorsabban tovább kellett menniük előre.

Nemsokára Párisban is megjelentek a német vasutasok.

Párisban a birodalmi vasutaknak nem volt módjukban, hogy saját üzemi vezetőséget állítsanak föl. Ehhez a francia főváros vasuthálózata tulajdonképpen bonyolult volt. Valamennyi fő- és megszállhatatlan mellék-, valamint csatlakozóvonal futott itt központosítva össze. A francia vasutasokkal karöltve, akiknek természetesen szintén óriási érdekük volt, hogy a munkát régi munkahelyiükön minél hamarabb felvehessék, kezdődött meg itt az újjáépítés nagy műve.

Nem mindenütt működött azonban ez a közös munka aránylag olyan rövid idő alatt, olyan pontosan, mint Párisban, ahol a szervezet valamennyi szála összefutott. Minél mélyebbre hatoltak délen a német csapatok, annál nehezebb lett a német vasutasok munkája is. Igen gyakran hiányzott a munkához minden előfeltétel. Leginkább azonban a munkaerő és a képzett tisztviselők hiánya érezte hatását.

Száz száma állottak a mozdonyok a fűtőházakban, azonban egy kezem fel lehetett sorolni azoknak a gépeknek a számát, melyek valójában üzembehelyezhetők voltak.

A mozdonyvezetők sem ismerték még a pályát. A fűtőházakban német akarataknak és alkalmazkodóképességnek volt csupán köszönhető, hogy ilyen nehéz és rendellenes körülmények ellenére a forgalmat aránylag normális keretek kö-

zött az Atlanti-óceán partjáig fel lehetett venni.

Ebből a kezdetből és kezdeti kísérletekből pompásan működő, máris minden követelménynek megfelelő forgalom fejlődött ki. Ezt a benyomást fogja nyerni mindenki, aki a megszállott Franciaországban utazik és ugyanezt igazolják maguk a francia vasutasok is.

A francia vasutak berendezése részben egészen korszerű. Ez elsősorban Északfranciaországra vonatkozik, ahol a világháború után számos új építményt létesítettek. Igen fontos körülmény az is, hogy a franciák sokkal több és olcsóbb építési anyaggal rendelkeznek, mint Németországban. Innen van az, hogy például egy 100.000 lakost számláló francia város, olyan állomással rendelkezik, amelynek kiterjedése kilenc kilométer. Ebből nem kevesebb, mint öt kilométer esik a teherpályaudvarra, melyet a háború folyamán teljesen rommá lőttek. Ma már mindezt annyira felépítették, hogy a rendszeres vasutaforgalomnak mi sem áll útjában.

Angol hajókaraván pusztulása

Berlinből jelenti a Rador: A német tenger-alattjárók az Atlanti óceánon angol hajókaravánt vettek észre, amelyet angol hadihajók kísérték. A német tengeralattjárók nyomban megtámadták a hajókaravánt és eddig tizenegy brit hajót süllyesztettek el 69.000 tonna ürtartalommal.

Hallatlan diplomáciai botrány:

az argentiniai kormány lefoglalta a buenos-airesi német követség futárküldeményét

Berlinből jelenti a Rador: Július 25-én argentinai területen, Cordobánál eltűnt három diplomáciai futárküldemény. A diplomáciai küldemény három, diplomáciai pecséttel ellátott zsákban volt. A zsákokat a límai német követségnek a buenos-airesi német nagykövetség küldte. A nagykövetség feljelentésére a légi járat igazgatósága közölte, hogy a három zsákot a repülőgép felszállása előtt az argentinai képviselőház szakértői bizottságának rendeltére rakták ki. A diplomáciai futárküldeményt az argentinai kongresszus palotájába szállították. A német nagykövetség erősen tiltakozott az argentinai kormánytól a nemzetközi jogsértés ellen és követelte, hogy adják ki a három diplomáciai pecséttel ellátott zsákot.

„ROOSEVELT KÖZÖNSÉGES LEVÉLHAMISÍTÓ”

Berlinből jelenti a Rador: A német főváros sajtóját Belmonte őrnagy, berlini bolíviai katonai attasé nyilatkozata foglalkoztatja. A katonai attasé nyilatkozatában cáfolja, mintha levelet intézett volna a La Pazi német követségnek.

A német lapok nagy cikkeket szentelnek az esetnek. Így a Berliner Nachtausgabe azt írja, hogy

a Belmonte-ügy a legnagyobb veresége Rooseveltnek, amelyet az amerikai elnök a nemzetiségű Németség elleni hadjáratban eddig el szenvedett. A német lap kijelentése szerint „Roosevelt közönséges levélhamisító”. Megállapítja végül a Nachtausgabe, hogy a bolíviai kormány rendkívül kellemetlen helyzetben van.

A Deutsche Allgemeine Zeitung arra következtetésre jut, hogy az északamerikai szolgálatok követői most a legsúlyosabb rágalmaszások tárgyai lettek. Az újság annak a nézetének ad kifejezést, hogy Belmonte őrnagy, mint bolíviai és mint hazafi nem nézhet tovább ezeket a jeleneteket és szembeszállt a jenkik és zsidók terveivel, akik több délamerikai állammal együtt Bolíviát is a Wall-Street egyszerű gyarmatává kívánják lesüllyeszteni.

FORUM ARAD

Az R. K. O. filmgyár 2.000.000 do láros filmreeme! A nyári szezon legkiemelkedőbb film eseménye! A ROBINSON-CSALÁD TÖRTÉNETE világsikert aratot regénynek filmváltozat

A főszerepben THOMAS MITCHELL, EDNA BEST, FREDDIE BARTHOLOMEW — Uj O. N. C. és 513. sz. UFA-híradók

Ma premier!

nyáron is nagyfilmeket játszik. Telefon 20-10 Városunk egyedüli jól szellőztetett, kellemesen hűvös terme

Ma premier!

Ma premier!

Ma premier!

Ma premier!

Ma premier!

Ma premier!

Ma premier!

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Timișoara, I., Bratianu-tér 3.
Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes előfizetési díj kétszerese.

A mokus

Ott ugrándozott a fürdőhely fái között. Fiatal kicsi mokus. A fürdővendégeknek eszükbe sem jutott volna utánamászni, megfogni szegénykét. Hadd örüljön a szabad természetnek a kis állat. Erdekes, hogy ilyenkor, a vágya-vágyott üdülés rövidke napjaiban, az ember valahogy nagylelkűbbé válik olykor. Az élet törtetéséből pár napra kiszakadva felfigyel arra, ami eddig talán elkerülte figyelmét. Hogy mily megnyugtató bölcsesség tükröződik vissza a természet rendjében, ahol szintén van küzdelem az életért, de ez a küzdelem a természet törvényeinek vaskövetkezességű alkalmazása, Vaskövetkezesség ide, vaskövetkezesség oda, elég az hozzá, hogy a kis mokuszt valaki mégis elfogta. Ebédidő alatt, amikor a cigányok nyiretyűje egy Strauss-kerिंगő fülbemászó dallamait csalogatta elő a terrazon, valaki hirtelen felkiáltott:

— Ni-ni! A mokus! Szegényke...

Egy fiatal suhanc szorongatta magánál a kis állatot. Eladásra kínálta.

— Tessék megvenni! Husz lei az ára...

Az emberek összenéztek, vállukat vonogatták. Akadt, aki rászólt a suhancra:

— Volt lelke a szerencsétlen kis állatot el-fogni? Szégyelje magát!

A suhanc csak vigyorgott.

Pár perc múlva úgyan sem vetett rá senki. Másnap délelőtt azonoan meglepődve láttuk, hogy a mokus ismét ott tornászik pazar jókedvében a fenyők között. Talán másik mokus?... De nem!... Ugyanaz a kis ügyetlen, vörösbarna szőrpamac.

— Az egyik muzsikusz cigány megvette a fiutól, husz leiért... — magyarázta szolgálatkészen a pincér. — S azután szabadon engedte szegénykét... hadd örvendjen a természetnek... tessék nézni, mily boldogan ficanokol ott fent az ágakon...

A koszvényes öregur, aki a jó táplálkozás következményeit jött ide gyógytatni s a fi-nom, törékeny kisasszony, aki naponta öt-hat ruhában jelent meg a sétányon, eltűnődve nézett maga elé. Nekik ez nem jutott eszükbe: husz leivel visszaadni a mokus boldogságát, örömet, szabadságát.

S ott fent az ágakon fényes nagy szemek ránk meresztve a kis mokus eszeveszetten örült a muzsikusz cigány ajándékának... (—r)

— **Öfelsége I. Mihai király és Elena anyakirályné** Piatra Neamtiban. Bucurestiből jelenti a Rador: Öfelsége Mihai király és Öfelsége Elena anyakirályné július 23-án Piatra Neamtiba érkeztek és látogatást tettek azokban a kórházakban, ahol sebesült katonákat ápolnak. Július 24-én Öfelsége Elena anyakirályné udvarhölgye kíséretében a romani kórházakat látogatta meg. Július 25-én az uralkodó és az anyakirályné a Brosteni környékén levő kórházakat tekintették meg, majd Dorna-Vatrana német sebesültek számára berendezett kórházban látogatták meg a sebesülteket. Mindenütt ajándékokat osztottak szét a sebesültek között, akik nagy örömmel és hódolattal fogadták a felséges vendégeket. A német sebesültek is örömtől ragyogó szemekkel és hálás elismeréssel fogadták a kitüntető látogatást és meghatott hangon köszönték meg az ajándékokat és a jóságos szavakat.

— **Gyászintenzitet I. Umberto olasz király** lelküdvéért. Rómából jelentik, hogy Viktor Emanuel olasz király és császári kedden délelőtt résztvett a Pantheonban megtartott gyászintenziteten, amelyet I. Umberto olasz király lelküdvéért mutattak be. Az olasz főváros lakossága az utvonalon elhaladó uralkodót lelkes ünneplésben részesítette.

— **A hóhüllám és következményei.** New-yorkból jelenti a Rador: Az Egyesült Államok atlantióceáni partvidékét hóhüllám borította el. A tengeri firdőkben az utóbbi napokban különösen személy fulladt a vízbe.

Katonák a német zene bucsujáróhelyén

A zenedráma mélységeit megértő közönség a hagyományos bayreuthi ünnepi játékokban a nemzetközi zenei élet legnagyobb évről-évre visszatérő zenei eseményét szokta tekinteni, mely mindig hatalmas bel- és külföldi tömegeket vonzott Bayreuthba. Ez a tömeg az idén sem maradt el. A városba vetődő idegen, aki természetesen vizsgál szemmel kutatja mindenütt a háboru nyomait,

meglepetéssel állapítja meg, hogy nagyjában minden a régi.

A vendéglátó ország két határán is öldöklő harc dúl, itt pedig a szokott körülmények között a régi fényben és pompában ismét felharsannak a német zenetitan dallamai és dübörgő akkordjai. Vajjon kifogyhatatlanok-e a népnek erői, hogy egyszerre tud Mars és a muzsák oltárán áldozni? Avagy az élet-halálra folyó küzdelem csupán a véruket kockáztató harcosok vagy a fegyvergyárakban verejtékező munkások személyes ügye lenne, mely az otthonmaradtakat nem tudja kiközkenteni a megszokott kerékvágásból?

A szép frank városka

külsőleg valóban ugyanazt a képet mutatja, mint a boldog békeidők legszebb napjaiban. A város ünnepi mezbe öltözött, a híres „Zöld Domb”-ra vezető uton lobogó zászlók intgetnek az idegenre, a muzsák világhíres temploma továbbra is a régi egyszerű fenséggel tekint a feléje igyekvő tömegekre. Az ünnepi játékok belső megszervezése azonban mégis mélyen, a nagy időnek megfelelően szinte forradalmilag megváltozott. Ez nem túlzás! A belső változás valóban, a szó leghoroszab értelmében forradalmi.

A látogatók most nem a muzsika minden anyagi áldozatot vállaló inyenceinek vagy a külföld duzzadó pénztárcájú utazóinak sorából kerül ki. A közönség összetétele most is változatos, az a változatoság azonban nem a régi: katonák, a hadjárati férfiak és női munkásai, munkaszolgálatos leányok, tehát éppen azok, akik saját pénzügyi erejükből sohasem juthattak volna ide, ahol azelőtt csak a szerencse kiválasztottjai fordulhattak meg.

Mint a maga nemében példa nélkül álló szociális és kulturális művet megszervező „Kraft durch Freude” mozgalom szolgálattevő ügyeletes el-meséli, a második háborus bayreuthi ünnepi játékokon

19.000 látogató

vesz részt, a német dolgozók és katonák milliós tömegeiből a birodalom mind a harminc tartományából összeválogatva. A háborus bayreuthi játékok ilyenformán tulajdonképpen annak a nagyszabású munkának betetőzését jelentik, melynek keretében a német művészvilág eddig Norvégiától Afrikáig

nem kevesebb, mint 250.000 előadással vette ki részét a német katonák szellemi szükségleteinek kielégítéséből.

A kivülről természetesen felmerül a kérdés: De vajon nem lett volna-e egyszerűbb, ha az egészséges és sebesült katonák, a nehéz munkában kifáradt dolgozók tizezreit nem hoz-

— **Kihallgatások Antonescu Mihai helyettes miniszterelnökénél.** Bucurestiből jelenti a Rador, hogy Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök és propagandaitaly miniszter, ideiglenes külügy-miniszter kihallgatáson fogadta Suphi Tanroer bucurestii török követet és Jacques Trueltzet, Franciaország meghatalmazott miniszterét.

— **Nyolevan milliárd lei Románia követelése Szovjetországtól.** A Bucurestii Unirea című lap ennyire becsüli Szovjetországot tartozását Romániával szemben. Ebben az összegben szerepelnek a világháborus adóságok, a Moszkvába szállított állami értékek, a szovjet hadsereg által okozott károk és a Besszarábiában be-cserélendő rubelek értéke is.

— **Filoff bolgár miniszterelnök nyilatkozata olaszországi látogatásáról.** Szófiából jelenti a Rador: Filoff bolgár miniszterelnök a sajtó képviselői előtt különös meglepedését fejezte ki legutóbbi olaszországi látogatásával kapcsolatban. Örömeinek adott kifejezést, hogy személyesen érintkezésbe kerülhetett Mussolinivel és Ciano gróf külügyminiszterrel, majd kijelentette, hogy a két országot érdeklő összes kérdéseket az őszinte barátság által teremtett légkörben beszélték meg. Ez az őszinte barátság fűzi egymáshoz a két népet.

zák el óriási rendezői munkával ebbe a kílőnben cseppet sem központi fekvésű városkába hanem mondjuk különböző német operákban muataják be nekik a „Bolygó hollandi”-t és a „Nibelungok gyűrűjét”? De igen — reeli kalauzunk —, mindez egyszerűbb lett volna, azonban nem az, amit akarunk, ami az új német gondolkodásnak megfelel. A német psziché ismerő előtt nem lehet titok, hogy

a szellemi, lelki felfrissülésre szomjazót éppen az ilyenfajta hagyományos kegyhelyek levegője teszi a művészet kincsei iránt fogékonyabbá.

A „Bolygó hollandi” Bayreuthban egészen más mélyebb, felejtetlenebb élményt nyújt, mint például a hamburgi operaházban. Már pedig ami tételünk az, hogy a népnek kis jót kell adni a nép is megérdemli, hogy a jó legjavát nyújt-suk neki.

Ennek az alapelvnek megfelelően

a külső keretek is éppen olyan ünneppélyesek, mint ahogyan ez Bayreuthban már nagymányos. Az egyes tartományokból érkező csoportokat zeneszó kíséri szálláshelyükre. És

az egyszerű munkások ugyanazokban a lakosztályokban kapnak helyet, mint azelőtt a súlyos összegeket áldozó fizetővendégek.

Különbség nincsen, mindenki ugyanabban, de a legjobb ellátásban részesül.

Am a művészi „ellátás” nivója sem csökkent. Aki a „Bolygó hollandi” előadását végigélvezhette, meggyőződhetett arról, hogy a német munkások nem kaptak hig szellemi táplálékot. Az előadás békeidőben sem lehetett volna jobb.

Erről maguk a közreműködő művészi erők is kezkeskednek. A szereplő művészek a német operaházak legjobbjainak sorából kerültek ki, a mesteregyüttést a legkötönybb német karmesterek egyike, Elmendorff vezényelte, a művészi rendezést pedig maga Tietjen államtanácsos, a berlini opera főintendánsa vette kezébe.

Hitler vendégeként

mindenekelőtt csak azok kerültek Bayreuthba, akikről a kiválogatás során kiderült, hogy van érzékük a magasabb fokú zenei élmények iránt és ezenkívül minden előadás előtt magyarul szóban, zenei példákban, tartalmi ismertésekben és zenei elemzésben kimerítő oktatásban részesülnek.

Ismét felharsan az előadásra hívó 65 éves harsonafel és Hessen, a Mosel-vidék és a birodalom legkülönbözőbb tartományainak egyszerű képviselői

tömött sorokban zarándokolnak a „Rajna kincse” előadására.

Egészségtől duzzadó katonák, halovány ábrázatu lábadozók és sebesültek, pirosposztag munkaszolgálatos leányok ezrei igyekeznek új élmények elé. Valóban forradalmi hely Bayreuth: ami itt lezajlik, csakugyan a népi megújulás ténye, békésen építő szociális forradalom, melynek színhelye valóban jogosan lett a zene forradalmárának. Wagnernek városa.

Csodálatos élmény, felejtetlenebb, mint akár bármely Wagner-opera megrázó hatása!

— **A hét végén indulnak a keleti frontra a francia önkéntesek.** Párisból jelenti az NTL, hogy a keleti fronton harcoló francia önkéntesek minden valószínűség szerint a hét végén indulnak. Az önkéntesek családtagjait a francia állam segízezi.

— **Betörők a közjegyzői irodában.** Morariu Alexandru dr. timișoari közjegyző irodájában betörők jártak, ahol egy irásztal fiókot feszített fel. A betörők a közjegyzői iroda összes pecsétet elvették, ezenkívül egy töltőtöltalt és kisebb összeg pénz is elloptak. Nem tartják kizártnak, hogy a betörők azért akartak a pecsétet birtokába jutni, hogy azok segítségével hamisításokat követhessenek el. Kézrekerítésükre a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Belgrádban 122 rendzavarót kivégeztek.** Belgrádi jelentés szerint, a többszöri felszólítás ellenére kommunista zsidó egyének megkísérelték Belgrád város újjáépítési munkálatait megzavarni. Ezért július 29-én egy óraok százhuszonkét zsidót és kommunistát lőttek agyon Belgrádban. Az esti zárórakat pedig újból este nyolc, illetve hét órában állapították meg. Zsidók csak reggel hat órától este nyolc óráig tartózkodhatnak az utcán, augusztus huszadikáig pedig az összes fegyvereket be kell szolgáltatni.

Nem engedhetjük meg magunknak

a mai komoly időkben a vitatkozást bizonyos lapokkal, vagy bizonyos lapok bizonyos embereivel, bizonyos kérdésekről. Ehhez tulságosan mások a mi adottságaink és lehetőségeink. Ezért nem bocsátkozunk vitába még akkor sem, ha bizonyos rendelkezések ezt számunkra lehetetlenné nem tennék. Lébenkanál és Magaházaelőttöpörjón uraknak így csak annyit üzenünk ezuttal, hogy mi is láttunk már szürdőmányon ezüstpitykés gombot...

— **Kétszázalékos városi pótdátó Timisoaran.** Timisoara városa azzal a kérelemmel fordult a minisztériumhoz, engedélyezzék, hogy gyárosok, iparosok, kereskedők és háztulajdonosok állami adója után két százalékos városi pótdátót vehessenek ki. A minisztérium ezt jóváhagyta és utasította a pénzügyigazgatóságot, kezdje meg a pótdátó behajtását. A pótdátót április elsejéig visszamenőleg számítják.

— **Libia új fő kormányzója.** Rómából jelent a Rador: Líbia fő kormányzójává és az észak-afrikai olasz haderő főparancsnokává Bastico tábornokot nevezték ki. Bastico tábornok az utóbbi huszonnégy év minden harcában részt vett. Harcolt Spanyolországban is és érdemei elismerésül úgy Franco tábornok, mint Hitler vezér és kancellár magas kitüntetést adományoztak neki.

— **Timisoaran fizetik a hadbavonultak családtagjainak segélyeit.** Timisoara város népjóléti hivatala értesíti a katonai szolgálatra bevonult egyének hozzátartozóit, hogy szerdán és csütörtökön fizetik a családok számára kiutalt segélyösszegeket. Az érdekeltek szükséges irattal együtt jelentkezzenek az illetékes telek-bíróságon, ahol a délelőtti órákban megtörténik a segélyek kifizetése.

— **Zivatar idején a fa alá állt** — agyonütötte a villám, Beiusi tudósítónk jelenti, hogy a megyebeli Lunca-Sprie község határában Dunie Vasile tizenegy éves pásztorgyermekét a mezőn agyonütötte a villám. A hirtelen kitörő zivatar elől a kisfiu egy fa alatt keresett menedéket és ott érte utól végzete.

— **Timisoaran Glajaru komiszárus kapott megbízást az utazási engedélyek kiadására.** A szolgálat érdekében Timisoaran Glajaru Ioan rendőrkomiszárus kapott megbízást az utazási engedélyek kiadására. Glajaru komiszárus már át is vette hivatalát.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS arccrém, esteli és nappali használatra. 1 tégely ára lei 50.—, GENIUS-puder 1 doboz ára lei 50.— FÖLDES GYÓGYSZERTÁR, ARAD.

— **Sasszemű emberek.** Az orvosok megállapították, hogy Kisászia keleti részén egy nomád törzs él, amelynek tagjai rendkívül éles látással rendelkeznek. Egy tizenkét éves fiu kilencszer élesebben lát, mint a normális látású ember és a hetven-nyolcvan éves öregek még mindig kétszer vagy háromszor látnak élesebben, mint az európai ember.

— **Élelmiszert lopott.** Beiusi tudósítónk jelenti, hogy Gherlea Floarea, Fasca-Bihor községbeli leány belopódzott Gardan Ana éléskamrájába és onnan nagymennyiségű élelmiszert lopott. Tettét azonnal felfedezték és a csendőrök a leányt hamarosan elfogták. Gherlea Floarea bíróság előtt felel az élelmiszertelenségért.

Felhívás

az aiudi református, Bethlen Kollegium tanítóképző intézetének összes tanulóihoz

A nemzetművelődési és kultuszminiszter 140840—1941 sz. alatt a következőket rendelte el:

1. Az 1941—42. iskolai évi beiratkozások alkalmával az eddig is megkívánt okmányokon felül minden tanulónak be kell mutatnia egy igazolványt arról, hogy a nyári vakáció alatt valami közhasznú munkában, elsősorban mezei munkában, tevékenyen közreműködött. Ezt az igazolványt az a hatóság vagy magánszemély állítja ki, akinél a tanuló ilyenféle munkát végzett és az iratot valamelyik helyi közigazgatási hatósággal kell hitelesíttetni.

2. Az is hivatalosan igazolandó, hogy a tanuló nyári tartózkodási helyén az illetékes rendőr, illetve csendőrhatalóságnál jelentkezett.

A fenti rendelkezések pontos betartására összes tanítványainkat utasítjuk.

Az igazgatóság.

AMERIKAI KATOLIKUSOK A HÁBORÚ ELLEN. Newyorkból jelenti a Stefanj iroda: Beckmann amerikai katolikus püspök a washingtoni kormány háborús beavatkozási politikájáról legutóbbi rádióbeszéde alkalmából eltelőleg nyilatkozott s méltatlankodását fejezte ki afölött, hogy egyesek megkísérik a kereszténység szövetségét a Szovjettel, mely Antikrisztust jelképezi. Az amerikai katolikusok a béke hívei, — mondotta a püspök, — és sohasem bocsájtják meg a kongresszusnak és a kormánynak, ha ebben a tisztán gazdasági okokból keresett háboruba belesodorják Amerikát.

— **Olasz tudós tanulmányi látogatása Hunedoara megyében.** Guido Lamba, a romai tudományegyetem tanára Hunedoaramegyébe érkezett, ahol történelmi tanulmányokat folytat. Látogatása során megtekintette a hunedoarai várkastélyt, Sarmisegetuza dák főváros romjait, a római siremlékeiről és feliratos kőszlopokról nevezetes demuszi templomot s a megye más történelmi nevezetességeit. Lamba professzor az erdélyi néprajzi és történelmi kérdések lelkes kutatója, aki már több olasznyelvű munkában foglalkozott azokkal a kérdésekkel, melyeket most is tanulmányoz. Az olasz tudós ellátogat a Bánságba is.

— **Isten nem ver bortal.** Budureasa községben (Beius mellett) szomorú gyermektragédia történt. Nicolescu Ion tizenégy éves fiu felhasználva Mioc Petre körjegyző távollétét, behatolt annak lakásába, ahol kutatni kezdett. A konyhában egy folyadékkal telt üveget talált, megszagolta, s abban a hiszében, hogy pálinkát tartalmaz, sebtében kiitta annak tartalmát. Az üvegben szesz volt. A fiu azonnal rosszul lett, kitémolygott a verandára, ahol összeesett. Az emberek holtan találták meg.

— **Moszkva igényeit tulzottnak tartják Amerikában.** Washingtonból jelenti a Rador: A Golokov tábornok által vezetett szovjet katonai misszió átnyújtotta Acheson miniszteri tanácsosnak azt a kimutatást, amely az Egyesült Államok részéről Szovjetországnak szállítandó anyagokat tartalmazza. Ugy hiszik, hogy a Szovjetunió kívánságai messzi felülmúlják azt, amit az Egyesült Államok jelenleg szállítani tudnak.

— **Halálra ítélt áruló francia katonák.** Vichyből jelenti az NTI, hogy a clermont-ferrandi katonai törvényszék harmincöt tiszt és közeleget felett ítélt meg, akik Észak-Afrikában és Szíriában De Gaulle tábornokhoz csatlakoztak. A harmincöt katoná közül tizenhetet halálra, míg a többi életfogytiglanj kényszermunkára, lefokozásra és vagyonuk elkobzására ítélték. Az összesek felett távollétükben mondták ki az ítéletet. Ugyancsak a clermont-ferrandi katonai törvényszék ítélt meg más három katoná felett, akik januárban Angliába akartak szökni.

Az osztálysorsjáték második osztályának első napi eredményei

Az osztálysorsjáték második osztályának első napi húzásán a következő számok nyertek nagyobb összegeket:

Egymillió leit nyert a 60.082 számú sorsjegy.

Ötszázezer leit nyert az 59.676 számú sorsjegy.

Százezer leit nyert a 68.118 és 18.944 számú sorsjegy.

Nyolcvanezer leit nyert a 41.073 és 4782 számú sorsjegy.

Ötvenezer leit nyert a 10.377, 19.888 és 61.947 számú sorsjegy.

Negyvenezer leit nyert a 16.834, 31.924, és 45.357 számú sorsjegy.

Harmincezer leit nyert a 23.154, 55.720, 65.751, 15.918 és 41.277 számú sorsjegy.

Huszezer leit nyert az 52.644, 43.468, 17.120, 51.004 és 40.540 számú sorsjegy.

Tizezer leit nyert az 50.376, 22.142, 52.153, 34.317, 7762, 7979, 26.306, 52.133, 61.574, 65.141, 29.600, 35.505, 54.325, 56.567, 54.370, 6334, 48.433, 123, 51.918, 67.739, 37.731, 62.212 és 60.429 számú sorsjegy.

Ezeket kívül még számos nyereményt húztak ki egyenkint ötezer, négyezer és háromezer leiel. A velünk közölt számok helyességéért nem vállalunk felelősséget.

— **Köszödaoldatot ivott a másfél éves gyermek.** Caureanu Danila másfél éves gyermek, szüleinek timisoarai Sturdza utcai lakásában köszödaoldattal telt edényt talált. A gyermek belekóstolt a maró folyadékba és belső sérüléseket szenvedett. A mentők a gyermekkórházba szállították.

— **Roosevelt azt szeretné...** Berlinből jelenti a Rador: A Berliner Börsenzeitung cikket közöl, melynek ez a címe: „A háborús uszító Rooseveltnek az a kívánsága, hogy torpedózzák meg a West Point hajót.” A cikkben a német lap a most Liisszabonba érkezett ismert németellenes amerikai újságíró, Miss Dorothy Thompson nyilatkozatát ismerteti. Az újságíró kijelentette, hogy Roosevelt akarja a háborút, csak az a nehézsége, hogy a nép nem akarja azt. Ezért az elnök minden ürügyet felhasznál arra, hogy a nép háborús hangulatát szítsa. Roosevelt örvendene, ha torpedótalálat érné a West Point nevű hajót, melyen a németországi amerikai diplomatákat utaznak haza Washingtonba.

— **Halálhíri híre.** Gábris Gézáné szül. Glück Sarolta 66 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése szerdán délután 6 órakor lesz az aradi régi izraelita temetőből.

CORSO (Arad)

Egyedüli aradi mozgó nyitott tetővel. Telefon 23-64. Előadások 3, 5, 7-30, 9-30-kor

Országos bemutató

Romániában kizárólag nekünk sikerült még a nyáron bemutatni először öt év óta

MARX FIVÉREKET

GAUCHO-CHIKO-HARPO a

CIRKUSZ című filmben

A kifogyhatatlan és utólérhetetlen humor, vidámság, testi ügyesség, merészség és leleményesség forrása e film, 2 órai igazi kacagás, jókedv és derű e páratlan remekmű — Híradók

A tehetségkutatás

a mai idők szellemi hívószava. Felismer-ni már a gyermekben a korán megnyil-vánuló képességeket s alkalmat adni nekik, hogy azok kiteljesüljenek, ez volna a tehetségkutatás célja. Azonban egy pe-dagógus, a gyermeki lélek nagy ismerője, kutatásai alapján most vétőt emel e mód-szer ellen. Ő azt mondja, hogy legalább tízenégy éves korig, hagyjuk békében a gyermeket és ne vizsgáljuk értelmi beállítáit. Mert amit e korban támoga-tandó képességnek tartunk az legtöbbször nem egyéb, mint szellemi ruganyos-ság s a friss ifjúság virgonc teljesítmé-nye. Az igaz tehetség ismérvei azonban ilyenkor még rendszerint hiányoznak. Ezek a képességek csak tízenégyéves korban mutatkoznak meg lemérhetően és van időnk akár huszonnégy—huszonöt esztendő korig is azokat tanulmányozni. Ha azután az ilyen gondolkodó felnőtt fiatalember számára biztosítjuk a tehet-ségének megfelelő teret, akkor ez minden esetben gyümölcsöző haszonnal fog jár-ni, úgy az illető egyén, mint az egész tár-sadalom számára.

— **Tizenötmillió lei adomány a hadsereg szá-mára.** Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihai miniszterelnök helyetteshez újabb adomá-nyok érkeztek a hadsereg számára és ezzel az adományok összege elérte a 15,717.997 leit.

— **Volt aradmegyei jegyző a bíróság előtt.** Igrisan Demeter volt Dorobanti községbeli jegyző ellen az aradi cizsgálóbíróság harminc napos vizsgálati fogságot rendelt el, mert mintegy másfél évvel ezelőtt, amikor rovincsoltak róla, mint jegyzőnél, 200 ezer lei hiánya volt a kasz-szában. Az ügy még vizsgálat alatt áll.

— **A Vöröskereszt Egyesület jótékonycélu előadása Timișoaran.** A Vöröskereszt Egyesület timișoara-i fiókja a cluji Román Opera balettkarának és Marcu Ionel balettmester növendékeinek közreműködésével augusztus 3-án délután félhat órákor a Városi Színházban művészi tánc-előadást rendez, amelyen román nemzeti, klasz-szikus, plasztikus és jellemtáncok kerülnek elő-adásra. A Vöröskereszt Egyesület ezuton is fel-hívja a város közönségét, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt ezen a művészi ese-ménynek számító előadáson és ezáltal is támog-assák a Vöröskereszt Egyesület hazafias mun-kásságát. A helyárak 400 és 20 lei között válta-koznak. Jegyek a színházi pénztárnál kaphatók.

— **Roosevelt újabb háborus intézkedése:** a kereskedelmi hajóforgalom korlátozása. Berlin-ből jelenti a Rador: Az Egyesült Államok rend-szeresen leépítik kereskedelmi hajóállományukat s több kereskedelmi társaság kivitelű vagy közléltási célra bejelentett hajótérigénylését el-utasították. Előreláthatólag e hó folyamán több

— **Bíróság elé kerülnek, mert szappant re-jtegettek.** Az aradi rendőrséghez jelentés érke-zett, hogy Lefkovits Manó Goldis-utca 2. szám alatt lévő lakásában nagyobb mennyiségű szapp-an van elrejtve. A házkutatás során valóban 571 kgr. szappant találtak nála, amely Klein Gyula, Weisz Kálmán és Lefkovits Manó aradi lakosoké. Mindhárman a szabotázs-bíróság elé kerülnek.

— **Timișoarai anyakönyvi hírek.** A timișoar-ai anyakönyvi hivatalban a következő születé-seket jelentették be: Schneider Károly és neje Szlovik Marika bejelentették fiuk, Győző Tiva-dar születését. Születtek még: Mager János álla-mi tisztviselő János nevű fia, Ilie Traian cipész-segéd Lazar nevű fia, Ienuica Mihai vasuti mun-kás Desanca nevű leánya, Simu Ioan magán-tisztviselő Iliana nevű leánya, Baján Emil ci-pészsegéd Aurelia nevű leánya. Meghaltak: Schilzong Hildegard egy éves, Klein Eva négy éves, Tatar Petru kétésfél éves, Hamerak Pauli-na született Lehoczky 84 éves, mehalai háztar-tásbeli. Házasságot kötöttek: Heiszler Lajos magántisztviselő Ritzer Juliannával, Mircu Ioan gépész Baja Máriával, Galovics Ferenc szolga Lipták Saroltával, Kurucz Ferenc gyári munkás Koch Katalinnal.

— **Ügyletes gyógyszerárak.** Szerdán, július 20-án Timișoaran a következő gyógyszerárak tartan-ak éjszakai szolgálatot: Belvárosban a Salvator gyógyszerár, Gyárvárosban a dr. Kovács gyógyszer-tér, Erzsébetvárosban a Roxin gyógyszerár, József-városban az Ungváry gyógyszerár, Mehalában a Corvin és Fratellian a Panaioth gyógyszerár. Aradon az ügyletes gyógyszerárak a következők: Dick (Marasesti utca), Janka (Regele Ferdinand-ut) és Weisz (Avram Ilcu-tér).

— **Ujabban megnyit póstahivatalok a visszatért területeken.** Bucurestiből jelenti a Rador: A posta-vezérgazgatóság közli, hogy a chisinaui és balti póstahivatalokon kívül újabb a következő városok-kal is helyreállították a póstai forgalmat: Soroca, Orhei, Bolgrad, Faesti, Parlita, Tighina, Cahul, Reni, Ismail, Chilia Noua. Ezekbe a helységekbe a postai forgalomra vonatkozó előírások figyelembe vételével ismét lehet levelezést és táviratot küldeni.

— **Aradi üzlettulajdonosok figyelmébe!** Az aradi rendőrség közli, hogy a kirakatokból most már be kell venni az elmúlt napok ünnepei alkalmából elhelyezett fényképeket, melyek Öfelsége I. Mihai királyt, Elena anyakirálynét, Antonescu tábornok-államvezetőt, Hitler vezér és kancellárt és Mussolini olasz miniszterelnököt ábrázolják. A hatósági utasítás figyelembe nem vétele bírósági eljárást von maga után.

A TIMISOARAI MENTŐK TELEFONJA: 44-44

— **Súlyosan megbüntetik a gépkocsifor-galom korlátozása ellen vétőket.** Bucurestiből jelenti: A miniszterelnökség közleményt adott ki, amely szerint egyes gépjárműtulajdo-nosok azzal bujnak ki a gépkocsiforgalom kor-látozásáról intézkedő rendelkezések alól, hogy nem ismerik az erre vonatkozó intézkedéseket. A miniszterelnökségi közlemény hangsúlyozza, hogy a törvényrendeletét annak idején a sajtó és rádió útján kellő időben köztudomásra hoz-ták és így minden kihagyót szigorúan megbün-tennek.

— **Halálozás.** Danzinger Lászlóné született Hirsch Aranka hosszas szenvedés után meghalt. Gyászolják férje, Danzinger László elektro- és rádiótechnikus, fia Gyula, édesanyja Hirsch Lí-pótné, testvérei Hirsch József (Timișoara), Hirsch Manó (Dés) és Joanovitsné Hirsch Esz-ter (Newyork). Temetése nagy részvétet kőz-pe-ten ment végbe.

— **Nyugdíjfizetés Aradon.** Az aradi pénz-ügyigazgatósághoz hétfőn reggel érkezett meg a pénzügyminisztérium utasítása, hogy fizet-sék ki a július havi nyugdíjakat. A kiutalás alapján a pénzügyigazgatóság már hétfőn meg-kezdte a kifizetéseket és a július havi illet-ményért még csütörtökön is lehet jelentkezni.

— **Az ukrán lakosság vallásos érzését nem irhatta ki a vörös propaganda.** Rómából jelenti a Rador: A Stefani iroda tudósítója a szövetsé-ges csapatok által felszabadított Dnyeszteren-tuli területről közli, hogy az ukrainjaik fölér üve-sek visszatérnek lassan falvaikba és újra meg-kezdik a munkát. Egy kis városkában, amely huszonhárom éven keresztül szenvedte a szovjet terrort, most újból megjelent a bolsevisták elől elmenekült öreg pap, akit a városka idősebb la-kói nyomban felismertek, a vállalkra kaptak és diadalmenetben vitték az utcákra. A fiatal föld-művesek meghallgatták az öreg pap prédikáció-ját és azután tömegesen kérték, hogy keresztel-jen meg őket. Így áll helyre a vallásos élet a bol-sevista terrortól megszabadított területeken.

— **Pénzben kártyáztak, bíróság elé állított ák őket.** Az aradi rendőrség emberei látoga-tást tettek több aradi kávéházban, hogy ellen-őrizzék, nem játszanak-e a vendégek pénzben. A kártyázók között a Simpon és a Palace ká-véházban több olyan személyt találtak akik pénzben játszottak, az egyik társaság előtt az asztalon 38 ezer lei volt amikor a rendőrség rajtaütészerűen megjelent a helyiségben. Az összeget lefoglalták, Kertész Réla, Bascu Ist-ván és Guttman László játékosok ellen az el-járás megindult.

— **Zsebtolvajlások Aradon.** Silbac Teo-dor és Padurean Stefan aradi lakosok panasz-t tettek a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek ellopták zsebrókaikat. A két aranyóra értéké több ezer lei.

SPORTTESEMÉNYEK

Nincs győztese a Bucuresti-bajnokság csapatversenyének

Jobbak az ifjúsági atléták

Vasárnap folytatták a Bucuresti-bajnokság atlétikai versenyt. A viadalra kiírt Nae Marescu vándorszerleget a szövetség elnökének határozata folytán nem adták ki, mert a hivatottak és a hivatlanok a pályán nem tudtak megegyezni a pontozás szabálymagyarázata körül. Magánpon-tozók szerint a Venus a kupát megnyerte, de a Viforul Dacia ezt elvitatta. A különben jól sike-rült versenyt az ekörül kialakult hosszú vita előnytelenül megzavarta. A második nap egyes versenyszámainak a győztesei a következők vol-tak:

200 m: Ludu (Venus) 23.8 mp. 800 m: Rada-siu (Victoria) 2:15.2. 5000 m: Nicu Nicolae (Vict.) 17:4.6. 400 m gát: Teodoroescu 1:18.7. Magasugrás: Jost (VD) 160 cm. Hármassugár:

Hidosanu (Venus) 12.21 m. Diszkoszvetés: Ha-valetz (Metropola) 42.70 m. Kalapácsvetés: Ha-valetz 26.58 m. 4×100 m váltó: Viforul Dacia 48 mp.

Ifjúsági számok: 200 m: Baciú (Ven-us) 25 mp. 800 m.: Popescu (VD) 2:15.5. 3000 m: Dumitru (SR) 9:37.4. 400 m gát: Ghe-orghiaide (VD) 1:8.7 mp. Magasugrás: Popescu (VD) 165 cm. Hármassugrás: Baciú (Venus) 12.79 m. Diszkoszvetés: Tabarcea (Vict.) 29.72 m. Kalapácsvetés: Ghiondea (SR) 27.08 m. 4×100 m váltó: Viforul Dacia 47.2 mp.

Női versenyszámok: 500 m: Teodo-sescu (Venus) 1:32. Magasugrás: Richter (Venus) 135 cm. Diszkoszvetés: Urech (VD) 23.49 m. 4×100 m váltó: Viforul Dacia 1:5.6.

Teke sport

AZ ATLETÁK KÉT CSAPATA ÉS A PRIETENI KERÜLT A KÖZÉPDÖNTŐBE

Nagy és érdekes küzdelem jellemezte a ke-rületi csapatbajnokság elődöntőjének vissza-vágó mérkőzéseit, melyek közül különösen a CAA—Fortuna mérkőzés eredménye emelkedik ki, de jól szerepelt a Macelari is, mely rávert ugyan az atlétákra, de a közel negyven fa előnyt behozni nem tudta. A Prieteni mérsékelt játéka dacára is növelte mult heti előnyét a végküzde-lemben visszaeső Metalurgistul ellen. Így a jövő vasárnap induló középdöntőre az atléták két csapatán kívül a Prieteni klasszifikálta magát. Ehhez a hármashoz csatlakozik a timisoarai körzet győztese negyediknek.

Az atléták pompás szereplése és küzdőké-pessége arra az egészséges sportszelleme mutat rá, mellyel a CAA ebben a sport-ágban is munkálkodik.

A vasárnapi mérkőzések eredményei a kö-vetkezők:

Macelari—CAA 247:231. A kerület leg-ijobb csapatának nagy akarással küzdött, de az első mérkőzésben szerzett előnyt az atléták má-sodik csapatja a jól megelmezte és így az elmúlt heti 245:206 eredmény után, a CAA győzött 473:453 arányban.

CAA—Fortuna 260:254. Mindkét csapat legjobbra felerősített egységével állott ki és

bár a Fortuna kezdett jobban, a második m-net-ben az atléták törnek előre és előnyüket végig tartva, a multheti 234:223 eredmény előnyét még növelve, 494:477 végeredménnyel győztek.

Prieteni—Metalurgistul 238:228. A három első menet után úgy látszott, hogy a nagy lep-dülettel játszó vasasok nyernek, hiszen hátrá-nyukat behozva, már vezettek is, mikor érthetetlenül összeestek, így a lábrakapó és jól finiselő „Barátok”. A mult vasárnapi 227:216 eredmé-nyükből származó előnyüket megduplázza, 465:444 végeredménnyel jutottak tovább a kö-zépdöntő küzdelmeibe.

Prieteni—Macelari 215:136. Mindkét csap-at több tartalékkal állott ki, az emlékszázóért folyó küzdelemben, de míg a Prieteni tartalékjai jól állottak meg a helyüket, addig a husiparoso-kéi gyengén szerepeltek, így nagy hátránnyal indulnak a jövő vasárnapi visszavágó küzde-lembe. A barátok 49. 45, 59, 62, míg a husipar-osok 34, 35, 27 és 40-es részeredményeket ját-szottak.

A német sportemberek a harctéren is kitet-tek magukért. Eddig 40 ismert német sportem-ber kapta meg különleges harctéri teljesítmé-nyekért a vaskereszt lovagkeresztjét. Galland és Mölders, a levegő két verhetetlen, eszmán egymással egyenrangú hőse, szintén a német sport képviselői sorából került ki.

KÖZGAZDASÁG

A román élelmiszeripar helyzete 1940-ben

Csökkent a liszt-, étolaj- és cukorfogyasztás — Nehézségekkel küzdött a sörgyártás

A gyáriparosok országos szövetsége most kiadott jelentése foglalkozik az ország élelmiszeriparának múltévi helyzetével. Megállapítja, hogy az elszünetelt területi veszteségek, valamint a később hozott élelmiszerkorlátozási intézkedések mennyiségileg csökkenést eredményeztek ebben az iparágban.

A jelentés 1938, 1939 és 1940 évre kimutatást közöl a liszt, cukor, étolaj és sörgyártásról, illetve készletekről. Eszerint 1938-ban 708 ezer 634, 1939-ben 794 ezer 43 és 1940-ben 769 ezer 702 tonna lisztet fogyasztottak az országban. Cukor tekintetében a helyzet a következő volt: 1938-ban 108 ezer 658, 1939-ben 124 ezer 331, míg 1940-ben 108 ezer 804 tonna cukrot gyártottak. Étolajból 1938-ban 32 ezer 698, 1939-ben 33 ezer 990 és 1940-ben 21 ezer 165 tonnát állítottak elő. A sörgyártás az elmúlt három év alatt emelkedő irányzatot mutatott, mert amíg 1938-ban 536 ezer 340 hektólitert, 1939-ben 582 ezer 960 hektólitert, addig 1940-ben 590 ezer hektólitert gyártottak.

Az étolaj gyártása, mint a kimutatásból látható, 1940-ben Bessarabiára elvesztése miatt nagyon leesett miután köztudomású, hogy az olajos magvak terén ez a tartomány volt a legjobb termelő. A cukorgyártás is csökkent 1940-ben. Ennek igazolására álljon itt az utolsó évi kimutatás a cukorrépával bevetett területekről, a termelt cukorrépáról és az előállított cukormennyiségről: 1935-ben 6,8 ezer hektárt vetettek be cukorrépával, amin 768 ezer 495 ton-

na cukorrépa termelt, ebből 120 ezer 241 tonna cukrot állítottak elő. 1936-ban a helyzet ez volt: Bevetett terület 29,2 ezer hektár, termelt cukorrépa 478 ezer 312 tonna, gyártott cukor 65 ezer 806 tonna; 1937: Bevetett terület 26,7 ezer hektár, termelt répa 524 ezer 339 tonna, gyártott cukor 68 ezer 704 tonna; 1938: Bevetett terület 47,5 ezer hektár, termelt répa 977 ezer 777 tonna, gyártott cukor 134 ezer 419 tonna; 1939: Bevetett terület 53,3 ezer hektár, termelt répa 854 ezer 964 tonna, gyártott cukor 140 ezer 600 tonna; 1940: Bevetett terület 37,5 ezer hektár, termelt répa 563 ezer 719 tonna, gyártott cukor 76 ezer 996 tonna. A cukor mennyiségben előállított csökkenés a területi veszteségeknek tulajdonítható, miután az átengedett területeken hat cukorgyár volt egymilliárd lei tőkével tizezernél több lóerővel és közel ötezer munkással. Ezen kívül még mintegy tizenötezer tonna cukor is ottmaradt. Az elégtelen cukortermelés következtében Románia kénytelen volt külföldről behozni cukrot, elsősorban Olaszországból és a Cseh-Morva vidékekből.

A sörgyártásban a komlóellátásban bekövetkezett nehézségek, továbbá a gyenge árpa termés és végül az akadályokkal küzdő szállítási lehetőségek zavarokat idéztek elő.

Általában a területi veszteségektől eltekintve az élelmiszeripar válsággal küzdött, mert nem állott módjában beszerezni a szükséges nyersanyagokat.

MEGHOSSZABBÍTOTTA A 250 LEIES ÉRMÉK FORGALMI ÉRTÉKÉT. A pénzügyminisztérium új intézkedést, hogy a Carol-fejes 250 leies érmék forgalmi értékét, amely tudvalevően július 31-én járt volna le, október 31-ig meghosszabbítja. Az érmék becsesítését a pénzügyigazgatóságok és kerületi adóhivatalok végzik.

Tökmaggyűjtési akciót kezdeményez a földművelésügyi minisztérium. A földművelésügyi minisztérium kísérleti osztálya megállapította, hogy a tök-, dinnye- és más gyümölcsmagok kitűnően alkalmasak olajsajtólásra. A kivételes körülményeket figyelembe véve, most a minisztérium akciót kezdeményezett a földművesek körében az olajos magvak ilyen úton történő pótlására.

Vöröskeresztes bélyegek. Bucurestiből jelentik, hogy a postavezérgazgatóság augusztus 1-én a Vöröskereszt javára feláras postabélyegeket bocsát ki. Az 1,50 leies bélyeg után 38,50, a 2 leies után 38, az 5 leies után 35, a 7 leies után 33 és a 10 leies után 30 lei a felár. A bélyegekből hetvenzert sorozatot bocsátanak ki, bérmentesítő erejük szeptember 30-ig érvényes. A bélyegeket a postahivatalok árusítják.

A kőolajtermékek új ára. A közellátási államtitkárság július 29-iki érvénnyel új árakat léptetett életbe a kőolajtermékekre. Az új árak a következők: Gépkocsi-benzin 17,60 lei, denaturált nehéz benzin 5,55 lei, világító kőolaj 2,50 lei, ipari kőolaj 3,40 lei, csökkentett illetéket fizető kőolaj 2,50 lei, ipari motorina 4,55 lei, mezőgazdasági motorina 3,40 lei, különleges (2-es számú) üzemanyag 2,30 lei, pakura 1,65 lei kilogramonként. A fenti árak Ploesti-Sud vasuti állomáson tartálykocsiban átadva belföldi fogyasztásra értendő. Az összeghez hozzászámítandó még az iktatási bélyeg és illeték, valamint többi költség az eladott terhel, illetve beleszámították a maximális árakba.

Hivatalos devizárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187,60—195, svájci frank 43,55—45,26. Kliring devizák: Drachma 1,21—1,22, dinár 2,898—3,05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4,68—4,77, pengő 26,50—27, dán korona 30—30, finn marka 2,50—2,50, török font 92—92, líra 9,50—9,50, francia frank (38 százalékos felárral) 3,22—3,34, Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 757,44—787,26, egyiptomi font 776,91—807,50, palesztinai font 760,22—790,21.

Határidő napló

JULIUS 30:

A hivatalos lap július 17-i számában megjelent rendelettörvény alapján a fényképezőgépeket és filmfelvevő készülékeket eddig a napig kell tulajdonosaiknak bejelenteniük.

JULIUS 31:

Az 1941 évi termésből származó gabonamennyiségek, amelyeket a gabonaellenőrzésről szóló törvény életbelépte előtt (július 17) a termelő községekben elszállított, eddig a napig jelentendők be a községközpontokban.

AUGUSZTUS 3:

Ervényüket veszítik az 1940 április 1-én kibocsátott kétszázalékos nemzetvédelmi illeték-bélyegek. A bélyegeknél négy százalékos kibocsátásra történő becsesítését a pénzügyigazgatóságok intézik.

Rádió

SZERDA, július 30.

Bucuresti: 6: Indulók, hírek, hangverseny. 12: Déli hangverseny. 13: Hírek. 13.15: A hangverseny folytatása. 13.50: Német nyelvű hírek. 14: Rádióhíradó. 14.30: Katonaóra. 15.30: A sebesültek órája. 17.30: Hírek. 17.45: Előadás. 18: „Anépek dalai”. 19: Irodalmi szemle. 19.50: Német nyelvű hírek. 20: Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó. 23: Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20: Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 24: Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I. 6.40: Éberszót, torna, hírek, hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: A vétkes gyermek (felolvasás). 10.45: A gösfai óbor (felolvasás). 12.10: Katonazene. 12.40: Hírek. 13.30: Horváth Rezső cigányzenekara. 14.30: Hírek. 15.20: A rádió szalonzenekara. 16.15: Anyanyelvünk (felolvasás). 16.45: Hírek. 17.15: Énekszámok zongorakísérettel (Beethoven, Mozart, Liszt, Lányi, Tamay, Aggházy). 17.40: tités a „Beszélő kúntós” felvételeiről a filmgyárból. 17.50: A rendőrzene. 18.35: A testőrök és a Tudományos Akadémia eszméje (felolvasás). 19: Hírek. 19.20: Gécy Barnabás zenekarának számaiból hanglemezeiről. 19.35: Kültügyi negyedóra. 19.50: Chappy tánczenekar. 20.35: Petőfi legendás szibériai fogsága (felolvasás). 21: Székesszövevényes Zene. 21.40: Hírek. 22: Sári Elemér cigányzenekara, Vargha Imre énekszámaival. 23: Idegennyelvű hírek. 23.25: Exotikus dalok és táncok hanglemezeiről. 24: Hírek.

Budapest II. nem ad műsort.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 31.

Bucuresti: 6: Indulók, hírek, hangverseny. 12: Déli hangverseny. 13: Hírek. 13.15: A hangverseny folytatása. 13.50: Német nyelvű hírek. 14: Rádióhíradó. 14.30: Katonaóra. 15.30: A sebesültek órája. 17.30: Hírek. 17.45: Előadás. 18: Szimfonikus hangverseny. 19: Művészeti szemle. 19.50: Német nyelvű hírek. 20: Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó. 23: Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20: Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40: Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24: Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I. 6.40: Éberszót, torna, hírek, hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: Móricz Pál két elbeszélése. 10.45: Külföldi híradó. 11: Gyászistentisztelet a Belvárosi Ferenc-rendi templomból Liszt Ferenc halálának 55. évfordulója alkalmából. 12.10: Úniczy László szalonzenekara. 12.40: Hírek. 13.30: Hanglemezek. 14.30: Hírek. 15.20: Tűzoltózenekar. 16.15: Ruszin-műsor. 16.45: Hírek. 17.15: Melles Béla zenekar. 18.25: Az ismeretlen Petőfi (felolvasás szavakkal). 19: Hírek. 19.20: Kékes Irén és Bálint Zoltán magyar nótákat énekel, kíséri Farkas Béla cigányzenekara. 20.10: Vándormadarak (Színmű három felvonásban). 21.40: Hírek. 22.10: Hír Sári Liszt-műveket zongorázik (Petrarca-szonett, Elfelejtett keringő, Koncertetűd és E-dur legenda). 22.40: A rádió szalonzenekara. 23: Idegennyelvű hírek. 24: Hírek.

Budapest II. nem hozott műsort.

Mozi

MOZIK MŰSORA

Timisoara n, szerdán, július 30-án a mozik műsora a következők: A p 6116: Indiszkrécio, Capitol: A svéd csalogány, Thalia: Yvette, Corso: A nyomorultak.

Aradon a mozik műsora a következők: Corso: Cirkusz, Forum: A vihar.

A magnélküli szilva keletkezése

Irta: Szücs Pál

Egyik külföldi folyóiratban olvastam egy cikket, amelyben Luther Burbank németországi neves kertész-tanár neve is szerepel. Erre komolyabban foglalkoztam a cikk tartalmával, amelyet kivonatosan alábbiakban közlök azon reményben, hogy ezzel különösen gyümölcskertészeinknek, jó szolgálatot teszek.

Luther Burbank más gyümölcs-csodákon kívül jitenyészett egy olyan szilvafajt, melyben a maghon csontos része nem található, csakis a puha, olajdus magot találjuk meg. Ezen faj alkotásában — mint sok mindennél tapasztaljuk — a véletlennek nagy szerepe volt. Egyik franciaországi tanítványa küldött címére egy oltóágot olyan szilvafáról, melynek nincsen csont-héjas gyümölcse. Ez az oltóág egy nagyon öreg fáról lett kivágva, mint írja küldője, de nem tudja megmagyarázni okát annak, hogy miért nem fejlődött a mag csontjéba. Burbank nem tudta határozottan megfejtetni a rejtélyt. Azt gondolta, hogy jelen esetben mutatio, vagyis átváltozás keletkezett, ismeretlen tényezőik befolyása alatt. Ilyen esetről még nem hallott, ilyen fát nem látott. Több évi munkálkodás után Burbank ezen oltóanyaggal eredményt ért el.

Burbank kertjében később tapasztalta, hogy egy hatvan éves fája üreges, odvas lesz és néhány év óta sötétebb kérszínű, nagyobb testű gyümölcsöt termel. Több gyümölcs csontburkja porhanyós és a harkály már egyharmad részben kivájtja, míg nagyon sok mag alakja eltört, hiányos növési, vagy csak az egyik fele tudott kifejlődni. Így jutott eszébe francia tanítványának esete és most már közelebről vizsgálódott és rájött, hogy itt egy elfajzással áll szemben, amit mesterségesen is lehet előidézni. Az a gondolata támadt, hogy a belfa eltűnése, illetve hiánya okozza a rendellenes magfejlődést, mintha a fa belének egyedül a mag fejlődése volna a hivatása.

Ez az elgondolás adta meg kísérletezésre az eszmét, mely szerint elővett egy szilva fa csemétét, hegyétől tövéig középen éles késsel kettévágta és a fa többi részét kimélve, a belső lazább szövétit úgynevezett belfát kimetszette. Ezután a fát oltó-viasz vagy más alkalmas szerrel összeragasztotta, hánccsal — amint azt oltás után szokás — összekötve, ismert módon ellátta. A műtölt fák több mint a fele meggyógyult, gyökeret vert, életképes lett. Néhány év múlva magnélküli gyümölcs fejlődött.

APRÓ HIRDETÉSEK

Alkalmazás

Rendes tiszta bejárónő a délelőtti órák-ra felvétetik. Jelentkezni Timisoara II., Str. Petre Tegel 1, ajtó 3. (4605)

Kersek abszolút megbízható idősebb nőt kisebb háztartás vezetésére. Moldovan, Timisoara III., Str. 1 Decembrie 4, Jelentkezni 2—3 óra között. (1847)

Soffört kersek azonnali belépésre. Botton Gyula, Biled, jud. Timis. (1845)

1 tapasztalt és 1 fiatal

motorkerékselőt

keresünk Cim a timisoarai kiadóhivatalban

Butorasztalosságdeket azonnali belépésre kersek. Cim Dittrich Arad, Str. Cantacuzino 38. (3044)

Mindenes leány vagy bejárónő jó fizetéssel felvétetik. Arad, Cantacuzino 31. szám. (3047)

Jó házból való kisasszony gyermek mellé felvétetik. Németül beszélők előnyben. Rudolf Mosse, Arad, Strada Eminescu 8. (3052)

Hetes azonnali belépésre kerestetik. Arad, Városi étterem (volt Kánya). (3041)

Jól főző bejárónőt félnapra azonnal felvesz Arad, Bul. Dragalina 16, II. emelet. Dr. Weisz. (3042)

Mindenes házvezetőnő kerestetik két személyhez. Timisoara V., Boulevard Cetatii 93. (1849)

Állást keres

Adászeket befon olcsón egy vak. Timisoara, II., Str. Barbu Delavrancea 28. Wilverth. (4358)

nyelv- és papirszakmában jártas fiatal leány, aki irodai és pénztárkezelési gyakorlattal is rendelkezik, román-német nyelvtudással, állást keres. Esetleg vidékre is elmenne. Cimeket „Jó munkaező” jelígre Rudolf Mossehoz, Arad, Eminescu 8. (3043)

Gyakornoki állást keres jó bizonyítványokkal rendelkező nőten gazdasági havi 3000 lei és ellátásért. Cim Pota Albert, Zimanducz, Jud. Arad. (3046)

Házvezetőnői állást kersek magányos nőknál. Cimeket „Jó gazdaságyon” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (1850)

Irodakisasszony állást keres, esetleg nyári szabadságokat helyettesít, gyermek mellé is megy. Cimeket a timisoarai kiadóba kér. (4830)

Lakás

Épen butorozott szoba villában egyelő álló szolid személy részére kiadó. Feltekinthető d. u. 4 óráig. Cim a timisoarai kiadóban. (4810)

Marconlakást tea-konyhával, fürdőszobával szeptember 1-re kersek. Cimeket „Egyedül” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (1846)

Különbejárta butorozott szoba fürdőszobahasználattal 1—2 személynek, esetleg teljes ellátással augusztus 1-re kiadó. Timisoara IV., Mircea Boda 3. (4389)

Oktatás

Javitóvizsgára, felvételre és érettségire sikeresen előkészíték liceumbeli gyerekeket. Külön román, francia, angol órákat adek. Timisoara, IV., Str. Iancu Văcărescu 11, ajtó 21. (1841)

Szabni és varrni a legújabb módszer szerint tanitók. Tanulóéányt felveszek. Dénes Klára, Arad, Str. Bratianu 22. szám. (3045)

Adás-vétel

Kersek jó pianinót vagy rövid keresztthuro zongorát. Cimeket „Azonnali készpénzfizetés” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (1834)

Varrógép, jó állapotban lévő, megvételre kerestetik. Cimeket a timisoarai kiadóba kérek. (4811)

Veszünk

barack magokat kisebb mennyiségben is

Kandia Részvénytársaság

Cukorka, Csokoládé és Konzerv-Művek

Timisoara IV., Str. Iancu Văcărescu 3

Komplett fehér háló ruganyos betéttel és egy fél barna hálószoba eladó. Gaál, Timisoara, Str. Eroilor dela Tisa 27. (4822)

Makulatura kapható a Déli Hírlap kiadóhivatalában, Timisoara. (4500)

Jégszekrények, varrógépek, irodaberendezések, írógépek, hálószobák, ebédők, matracok, ottománok, kerti butorok, Thonet-szék elcsón eladók. Megvételre kersekünk kombinált szobát, ebédőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3053)

Drótszörű Foxterrierek, 6 hetes faj tiszta angol leszármazású kölykök kaphatók. „Fazaneria Regala” Casa-Verde (Vadászerdő). Telefon 38-47. (1837)

MIELŐTT VENNE VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísz tárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheimkasszát, írógépet, könyvrakást, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „AR-TA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. (2704)

Nagy páncélkasszát kersekünk megvételre. Cim Rudolf Mosse, Arad, Strada Eminescu 8. (3030)

Figyelem! Jégszekrények, recamierek, kasszák, íróasztalok, írógépek, varrógépek, kombinált szobák, ebédők, egyes butordarabok új és használt állapotban, óriási választékban legolcsóbban kaphatók. Keleti és belföldi szőnyegek nagy választékban! Veszünk teljes lakásberendezéseket, szőnyeget, ezüstöt, nemes porcellánt. Tempo bizományi üzlet, Arad, Fischer Eliz-palota. Telefon 19-75 sz. (2693)

Modern kombinált szobát kersek megvételre, kifogástalan, új állapotban. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (3039)

Eladó magas ház 2 utcai szoba, hosszú előszoba, kamra padlásfeljárat. Melléképületben: konyha, mosókonyha, 2 udvar, utcára üres építőhely, nagy kert. égnökök kizárva. Timisoara-Fratelia, III, utca 100. (1851)

Zephirkályha 6 csövel, zománczott fürdőház, 2 ajtós jégszekrény, szőnyeg eladó. Arad, Str. Cosbuc 7. (3043)

Használt, de jó állapotban lévő stráfkocsi eladó. Timisoara III., Str. Ariadna 14. (4701)

Eladó 170 drb moldovai juh és 20 drb angol sertés 5 és fél hónapos. Cim: Jula Victor, Arad, Bul. Reg. Maria 21. (3050)

Méhészet eladó. Arad, Str. Nicu Filipescu 6. (3049)

Vennék diófurniros modern hálószobát. Cimeket a timisoarai kiadóba kérek. (4831)

Kombinált polituros uriszoba rekamjeval, fekete tölgy ebédő, olcsó uriszobák, börgarnituras, antik intértás asztal, venelei és más csillárok, értékes vitrintárgyak, bronz gyertyatartók, elsőrendű zongorák és pianinók, babykelengye, gyönyörű szőnyegek minden méretben sürgősen eladók. Gáborné, Timisoara III., Strada Timotei Cipariu 5. Mária közelében. (3080)

Modern mély gyermekocsi megvételre kerestetik. Timisoara IV., Strada Fröbl 16. Csányi. (4829)

Különféle

Kersek Timisoara környékén egy kisebb gazdasági célokra berendezett farmot, földdel és épületekkel. Információt ad dr. Ioan Subtire, Timisoara. Telefon 19-91. D. u. 6—7 óra között. (4700)

Bucurestibe utazunk hetenként. Elvállalunk mindenféle megbízást. „Central” iroda Timisoara I, Str. Vasile Alexandri 4, az udvarban. (1852)

Hatschek-ügynökség

Arad, Bul. Carol 17 (volt 46)

Telefon 16-95

Árak ezekben:

4000: Hotel Centralnál ületház. — 3000: Főter mellett luxusház. — 2500: belvárosi, emeletes, 14 lakás, nagy kert, jó jövedelem. — 2200: állomásnál, 14 komplett lakás, nagy kert. — 1500: Luther-templom táján 3, 2 és 1 szobás lakások, parkett, fürdőszoba. — 1060: Kórháznál 2×3 szobás komplett lakás, raktárak, nagy kert. — 950: Primaria táján 2 lakásos, fürdőszobákkal. — 900: III. kerületben emeletes új 3 szobás, parkett, fürdőszoba, több kis lakás, nagy kert. — 800: Belvárosban bérház, nagy front, 6 lakás, közművek, jó hozam. — 790: Színház táján 3, 2 és 1 szobás, fürdőszobás lakások. — 780: Belvárosban, térre néző ingatlan, telekárban. — 600: III. kerületben 1×3 szobás, fürdőszobás kis lakás, nagy kert. — 550: Közkórháznál 3 szobás, fürdőszobás, külön kis lakás, kert. — 525: Főuti félemeletes sarokház. — 400: Mures-parti emeletes villa. — 350: Belváros 2 lakásos. — 300: II. kerületben 1×2. Gyermekórháznál magánház. — 110: 1×1 szobás komplett lakással. — 200: Perneavai 2 lakásos. — Földek, telkek szőlők, csereingatlanok minden árfokozatban. 77

Szép akar lenni?

Használjon KULKA féle lillimteljéremet, lillimteljéremet, lillimteljéremet és lillimteljéremet, három színben, Kapható kizárólag a

Városi Gyógyszertárban

a „FELKLE SASHOZ” az Arany Szarvas-épületben Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

Az aiudi reormatus Benlen Kollegium előjárósága a tanítóképző intézetének az 1941-42. iskolai évre a következő helyettes tanári állásokra hirdeti pályázatot:

1.) egy román szakos; 2.) egy francia-román szakos; 3.) egy francia-német szakos és 4.) egy gazdaságtani szakos.

A pályázóknak legalább licenta vizsgával és pedagógiai szemináriumi végzettséggel kell rendelkezniük. A gazdaságtani tanszékre pályázóknak gazdasági akadémiai vagy legalább is felsőgazdasági iskolai végzettséget kell igazolniuk. Az alkalmazandó tanárok köteleseégeit a fennálló egyházi és állami rendszabályok írják elő, fizetésük a romániai erdélyi reformatus egyházkerületben érvényes mindenkori fizetés lesz.

Az intézettel kapcsolatos interjúba pályázatot hirdettünk három internatusi segéd felügyelői állásra. Ezekre abszolút tanárjelöltek vagy teológusok pályázhatnak. Kötelességüket a családi nevelési rendszer szerint készített internatusi szabályzat állapítja meg, fizetésük havi 2000 lei (tizenkét hónapra számítva) és teljes ellátás (lakás, fűtés, világítás és a felügyelet tényleges tartamára a tanulókkal teljesen azonos koszt.)

Penti állásokra első sorban reformatus vallású és a szükséges tanulmányokkal rendelkező férfiak pályázhatnak. A pályázók születésére, állampolgárságára, tanulmányi és eddigi szolgálati állapotára vonatkozó okmányokon kívül be kell terjeszteniük a katonai helyzetüket igazoló okmányt is. Pályázati határidő ez évi augusztus 10-ike, mely időig a szükséges okmányokkal felszerelt kersek a Bethlen Kollegium tanítóképző intézetének igazgatóságához nyújtandók be. Új pályázóknak tanácsos a személyes bemutatkozás. Aiud 1941. július 14.

Csefő Sándor, igazgató.

Költözködők figyelem!

Veszek mindenféle butort, egész lakberendezést, varrógépet, matracokat és tollat stb

HEINRICH

Timisoara IV., Str. Preyer 3, II. em. 10

Ólmos

veszünk minden mennyiségben Tipografia „Munca” Timisoara I., Strada Lenau 4